

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Cob/31/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116205687
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8116205687.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Majerníka a členov senátu JUDr. Andreja Radomského a doc. JUDr. Petra Molitorisa, PhD. v spore žalobcu: A. B. C., podnikateľ s obchodným menom A. B. C., IČO: 32935285, s miestom podnikania C. D. XXXXX/X, XXX XX C., právne zastúpeného spoločnosťou Peter Farkaš advokátska kancelária, spol. s r.o., IČO: 36 855 928, Puškinova 16, 080 01 Prešov, konajúcou Mgr. Petrom Farkašom, konateľom a advokátom spoločnosti, proti žalovanému: ALZ, s.r.o., Východná 19C, 080 01 Prešov, IČO: 36 461 806, právne zastúpenému spoločnosťou KRION Partners, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Palisády 50, 811 06 Bratislava, IČO: 36 858 611, konajúcou JUDr. Máriom Klukom LL.M, konateľom a advokátom spoločnosti, o nároky zo zodpovednosti za vady predanej veci, o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 21Cb/56/2016-189 zo dňa 21.11.2019, po rozhodnutí Najvyššieho súdu SR uznesením sp.zn. 1Obdo/43/2021 zo dňa 25.5.2022, zhodou hlasov členov senátu, takto

rozhodol:

Mení rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietá.

Sporovým stranám nepriznáva nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Okresný súd Prešov (ďalej aj súd prvej inštancie) napadnutým rozsudkom vyhovel žalobnému návrhu a uložil žalovanému povinnosť žalobcovi vymeniť vo výroku rozhodnutia uvedené motorové vozidlo za vozidlo bez vád, alternatívne zaplatiť žalobcovi sumu 22.000,- eur oproti povinnosti žalobcu vydať predmetné motorové vozidlo, všetko v lehote do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň priznal žalobcovi aj nárok na náhradu trov konania.

Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie uzavrel, že motorové vozidlo, ktoré si zakúpil žalobca u žalovaného, má vady, ktoré spočívajú v neprimeranom hluku a vibráciách. Toto konštatoval napriek tomu, že vozidlo má všetky výrobcom deklarované parametre a pre jeho homologizáciu vozidiel v krajinách EÚ nie sú predpísané parametre vnútorného hluku a vibrácií v interiéri vozidla. Mal za to, že predmetné vozidlo musí mať také vlastnosti, aby sa hodilo na účel, na aký sa spravidla bežne motorové vozidlo používa. Tieto vlastnosti je potrebné skúmať a posudzovať nielen z pohľadu vlastností a parametrov, ktoré podliehajú homologizácii, ale v širšom rozsahu, keďže vozidlo môže mať aj také vlastnosti, ktoré sa z hľadiska homologizácie neposudzujú, avšak, ako to je aj v tomto prípade, môžu mať negatívny vplyv na posúdenie vhodnosti jeho použitia na určený, resp. obvyklý účel. Existencia takých negatívnych prejavov a vlastností, ako v tomto konkrétnom prípade, môže mať za následok, že sa predmet kúpy nehodí na účel, na ktorý sa spravidla bez obmedzení používa. Dané vozidlo nie je možné používať bez obmedzení ako bežné motorové vozidlo. Môže sa používať len s neprimeranými obmedzeniami, a to buď z hľadiska maximálnej dĺžky jeho používania v rámci jedného dňa alebo

z hľadiska používania ochranných pomôcok pri jeho využívaní. Bez týchto obmedzujúcich opatrení by v dôsledku nameraných parametrov hluku a vibrácií dochádzalo pri dlhodobom používaní predmetného motorového vozidla k negatívnemu vplyvu na zdravie pasažierov tohto vozidla.

Súd prvej inštancie tak dospel k záveru, že pri týchto vadách predmetného vozidla a pri zistení, že žalobca žalovanému tieto vady riadne vytkol a uplatnil si aj nároky súvisiace s vadným plnením, je dôvodným vyhovieť žalobnému návrhu, ktorým žalobca ako oprávnený proti žalovanému sa domáhal výmeny vadného vozidla za vozidlo bez väd, alternatívne uloženia povinnosti zaplatiť sumu 22.000,- eur oproti povinnosti žalobcu vydať žalovanému vadné vozidlo. Právne posúdil tento nárok súd s odkazom „na ustanovenie § 436 ods. 1 písm. c) Obchodného zákonníka“. Toto realizoval aj s konštatáciou, že pri zvolenom žalobnom petite k záveru o vyhovení žalobnému návrhu dospel napriek tomu, že úkon zo dňa 8.6.2015, realizovaný žalobcom, nie je dostatočne určitým a zrozumiteľným úkonom o odstúpení od zmluvy. Tento úkon vyhodnotil súd za neplatný, neúčinný prejav vôle vo vzťahu k odstúpeniu od zmluvy.

Súd prvej inštancie konštatoval aj to, že neprihliadal na reklamačné podmienky, ani na iné všeobecné obchodné podmienky, na ktoré sa odvolával žalobca, pretože neboli súdu predložené v konkrétnom znení účinnom v čase, keď sa zrealizoval predaj predmetného motorového vozidla. Súd tak vychádzal len z príslušných obchodnoprávných predpisov a ak boli žalovaným predkladané do konania výňatky zo všeobecných obchodných podmienok, či z reklamačných podmienok, boli tak predkladané len ich výňatky, pri ktorých boli pochybnosti o ich identite.

Súd prvej inštancie výrok o náhrade trov konania odôvodnil odkazom na aplikáciu ustanovenia § 255 ods. 1 v spojení s ustanovením § 262 ods. 1 CSP.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný a navrhol, aby odvolací súd podľa § 388 CSP zmenil napadnutý rozsudok tak, že žalobu zamietla a priznáva mu nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V odvolaní namietal, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP). Poukázal na ustanovenie § 436 ods. 1 písm. c) Obchodného zákonníka, o ktoré sa rozhodnutie opiera a namietal, že toto ustanovenie takéto rozhodnutie neumožňuje. Zdôraznil, že žalobca tak, ako to vyplýva zo zákazkového listu TB006073 a TG001268 (v Tridiam Košice) požadoval odstránenie väd opravou podľa § 436 ods. 1 písm. b) Obchodného zákonníka a až s použitím odseku 2 tohto ustanovenia mohla by do úvahy prísť iba výmena vadnej veci za novú lebo, ako to konštatoval aj súd prvej inštancie, žalobca neplatne odstúpil od zmluvy. Podľa všeobecných obchodných podmienok, ktorých prevzatie žalobca potvrdil, znenie čl. VIII, bod 6 v režime uzatvorenia kúpnej zmluvy podľa Obchodného zákonníka sú „od počiatku plynutia záruky z nárokov vylúčené právo na výmenu vozidla a právo od zmluvy odstúpiť“. Ďalej poukázal na to, že súd nemal k dispozícii servisnú knižku vcelku, ktorá je majetkom žalobcu a tým nezistil náležité skutkový stav a dospel tak k nesprávnemu posúdeniu veci. Zo servisnej knižky vyplýva spresnenie znenia záruky, ako aj samotná formulácia záruky. K odvolaniu pripojil kópiu servisnej knižky iného majiteľa vozidla zakúpeného v rovnakom čase. Podľa jeho názoru vlepene časti s textom o predĺžení záruky z troch na päť rokov nemá vplyv na podmienky rozsahu záruky a v režime Obchodného zákonníka, neprihliadnutím na akceptované podmienky dané servisnou knižkou, súd porušil zmluvnú voľnosť strán umožnenú Obchodným zákonníkom. Nesúhlasil so záverom súdu prvej inštancie, že vozidlo nemožno používať bez obmedzení ako bežné motorové vozidlo. Pri technickej kontrole vykonanej dňa 3.4.2019 je z protokolu zrejmé, že stav prejazdených kilometrov je 23.047 km. Vozidlo v rámci neuznanej reklamácie sa podrobilo kontrole v autorizovanom servise Mitsubishi v Košiciach (Tridiam, s.r.o.) a v roku 2017 v Žiline (Alteria, s.r.o.), kde aj po vykonaní skúšobnej jazdy bol konštatovaný bezchybný stav.

Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Podľa jeho názoru neobstojí odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP, nakoľko skutkové zistenia boli v konaní vyriešené a zodpovedané prostredníctvom podaného znaleckého posudku a boli posúdené a zistené formou zodpovedania odbornej otázky. Neobstojí ani odvolací dôvod podľa § 365

ods. 1 písm. h) CSP, nakoľko súd prvej inštancie správne aplikoval na vec dopadajúce právne normy. Súd prvej inštancie v odsekoch 43. až 69. rozsudku poskytol presvedčivý dôkaz a právnu podporu pre správnosť aplikácie právnych noriem podľa tam uvedených príslušných ustanovení Obchodného zákonníka.

Krajský súd v Prešove ako súd odvolací rozsudkom č.k. 3Cob/46/2020-268 z 24.9.2020 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a priznal žalobcovi proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

Na základe žalovaným podaného dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu Najvyšší súd SR rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 3Cob/46/2020-268 zo dňa 24.9.2020 zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

Z dôvodov uznesenia dovolacieho súdu vyplýva, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vykazuje znaky nepreskúmateľnosti rozhodnutia, nakoľko neobsahuje zdôvodnenie k námietke žalovaného uvedenej v odvolaní, keď žalovaný namietal, že súd prvej inštancie rozhodol v rozpore so zákonom, ak žalovaného zaviazal k povinnosti vymeniť vadnú vec za novú, eventuálne vrátiť kúpnu cenu vozidla. Odvolací súd pritom nehodnotil vecnú správnosť (nesprávnosť) záveru súdu prvej inštancie, podľa ktorého žalobca od kúpnej zmluvy odstúpil neplatne. Dovolací súd zdôraznil potrebu a povinnosť odvolacieho súdu vyporiadať sa s konštatáciou súdu prvej inštancie, že „žalobca neplatne odstúpil od zmluvy“, vychádzajúc z obsahu „žiadosti o výmenu automobilu“ zo dňa 8.6.2015 a v nej subsumovanej odkladacej podmienky, ale i k aplikácii ustanovenia § 436 ods. 1 písm. c) Obchodného zákonníka, ktoré použil súd prvej inštancie. Podľa záveru v tomto smere sa odvolací súd musí vyporiadať s formuláciou výroku I. súdu prvej inštancie ako eventuálneho petitu.

Dovolací súd zdôraznil aj to, že procesným postupom odvolacieho súdu došlo k takej vade zmätočnosti, ktorá mala zásadný vplyv na rozhodnutia súdov, čím boli porušené procesné práva žalovaného v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

Po uvedenom rozhodnutí dovolacieho súdu bola vec predložená opätovne Krajskému súdu v Prešove ako súdu odvolaciemu dňa 1.8.2022. Podľa špecifických pravidiel pridelovania veci obchodnoprávnej agendy tak, ako je upravená v Rozvrhu práce Krajského súdu v Prešove na rok 2022 v znení jeho dodatkov, bola vec pridelená do senátu 3Cob, v ktorom pôsobila v čase opätovného predloženia veci ako predsedníčka senátu a zároveň sudkyňa spravodajkyňa v predmetnej veci JUDr. Viera Zoľáková. Táto sudkyňa dňom 31.8.2022 prestala byť sudkyňou tunajšieho súdu, preto na základe Dodatku č. 8 k Rozvrhu práce na rok 2022 aj predmetná vec bola predmetom prerozdelenia a podľa pravidiel obsiahnutých v tomto dodatku bola pridelená do súdneho oddelenia 2Cob, v ktorom pôsobia zostávajúci dvaja členovia predchádzajúceho senátu (JUDr. Milan Majerník a JUDr. Andrej Radomský) a súdne oddelenie 2Cob bolo doplnené sudcom doc. JUDr. Petrom Molitorisom, PhD.. V takomto zložení senátu túto vec potom prejednal tento senát v súdnom oddelení 2Cob.

Pretože z obsahu spisového materiálu, najmä z obsahu vyjadrenia žalobcu k podanému dovolaniu, vyplynulo aj to, že medzičasom došlo k splneniu povinností, ktoré dovolateľovi ukladali právoplatné a vykonateľné výroky rozsudku Okresného súdu v Prešove a Krajského súdu v Prešove v konaniach 21Cb/56/2016 a 3Cob/46/2020, odvolací súd výzvou z 31.10.2022 č.k. 3Cob/31/2022-336 vyzval sporové strany, aby sa vyjadрили k:

k nožnej aplikácii ustanovenia § 324 a nasl. Obchodného zákonníka o zániku záväzku splnením

k nožnej aplikácii ustanovenia § 217 ods. 1 CSP a v zmysle čl. 2 ods. 1 Základných princípov CSP i k nožnému použitiu záverov zo súdnej praxe plynúcich napr. z uznesení Najvyššieho súdu SR z

25.10.2017 sp.zn. 8Cdo/30/2017, z 9.4.2014 sp.zn. 7Cdo/85/2013, z 29.3.2018 sp.zn. 2Cdo/195/2017, či z nálezu Ústavného súdu SR sp.zn. II.ÚS 18/2016-78 z 9.2.2017, v zmysle ktorých pri formulovaní svojho autoritatívneho záveru, ktorý súd vysloví v rozsudku, musí vychádzať zo stavu, ktorý existuje v danom čase. To samozrejme neznamená, že súd bez ďalšieho ignoruje minulé udalosti, deje a stavy, ale tieto skutočnosti zoberie do úvahy (zohľadní ich) jedine za predpokladu, že sú relevantné v čase vyhlásenia rozsudku (t.j. v čase vyhlásenia rozsudku stále trvajú samotné skutočnosti alebo trvajú pre rozhodovanú vec relevantné, priame alebo nepriame následky). Toto pravidlo zároveň znamená, že pre posúdenie zákonnosti a vecnej správnosti rozsudku je určujúci stav objektívne existujúci v čase vyhlásenia rozsudku a prípadné zmeny stavu, ktoré nastanú v budúcnosti, nebudú spätne meniť pohľad na správnosť rozsudku v čase jeho vydania. Aj keď odvolací súd v zásade preskúmava zákonnosť rozhodnutí súdu nižšieho stupňa podľa stavu, ktorý tu bol v čase rozhodovania súdu prvej inštancie, musí napriek tomu rešpektovať zásadu viazanosti súdu stavom v čase vyhlásenia rozsudku (§ 217 ods. 1 CSP). Musí teda zohľadniť všetky skutočnosti významné pre rozhodnutie, ku ktorým došlo od vyhlásenia rozhodnutia súdu prvej inštancie. Súdna prax, na ktorú odvolací súd vyššie poukazuje je už jednotná v tom, že ak na základe predchádzajúceho právoplatného a vykonateľného rozsudku súdu, ktorý bol následne zrušený, splnil žalovaný žalobcovi prisúdenú pohľadávku, je potrebné túto skutočnosť zohľadniť pri novom prejednaní veci tak, aby súd svojim novým rozsudkom nezaložil neprípustne exekučný titul na jej opätovné vymáhanie.

Žalovaný v odpovedi na výzvu odvolacieho súdu uviedol, že pokiaľ ide o aplikáciu ustanovenia § 324 Obchodného zákonníka, je podľa jeho názoru relevantným toto ustanovenie len v tých prípadoch, kde dôjde k zániku záväzku dobrovoľným splnením a nie k zániku záväzku na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia súdu. Takéto plnenie po rozhodnutí súdu nemožno považovať za dobrovoľné plnenie. Žalovaný bez toho, aby mal vedomosť o podanom návrhu na vykonanie exekúcie dňa 16.4.2021 uhradil žalobcovi sumu 22.000,- eur v zmysle vtedajších právoplatných a vykonateľných súdnych rozhodnutí. Až 20.4.2021 bolo vydané oznámenie o začatí exekúcie. Žalovaný je toho názoru, že po vydaní zrušujúceho uznesenia dovolacím súdom sa žalobca bezdôvodne na úkor žalovaného obohacuje, pričom do dnešného dňa peňažnú pohľadávku žalovanému nevrátil. Aj po citácii záverov z rozsudku Krajského súdu v Prešove 14Co/5/2021 zo dňa 13.1.2022 navrhuje, aby odvolací súd odvolaniu žalovaného voči rozsudku súdu prvej inštancie vyhovel, rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietne a žiada priznať žalovanému aj nárok na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho i dovolacieho konania. Žalovaný navrhol, aby vo veci bolo nariadené odvolacím súdom pojednávanie.

Žalobca v odpovedi na výzvu odvolacieho súdu uviedol, že došlo k splneniu tej výrokovej časti, v ktorej bola uložená žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 22.000,- eur oproti povinnosti žalobcu vydať žalovanému vadné motorové vozidlo. Navrhuje, aby pri aplikácii ustanovenia § 217 ods. 1 CSP a tiež pripojenú judikatúru odvolací súd zohľadnil tento existujúci skutkový stav ako vecne správny, a tiež spôsobom, aby zostal zachovaný nateraz aj do budúca tento právny záver, nakoľko na ňom nie je potrebné nič meniť.

Písomnosťou zo dňa 15.11.2022 č.k. 3Cob/31/2022-348 odvolací súd dal na vedomie sporovým stranám doručené reakcie protistrany na výzvu odvolacieho súdu a s poukazom na nespornosť skutkových tvrdení o realizovanom plnení po predchádzajúcom rozhodnutí súdu, ich vyzval, aby oznámili, či trvajú na nariadení pojednávania vo veci, alebo súhlasia s tým, aby odvolací súd prejednal podané odvolanie bez nariadenia pojednávania.

Na uvedenú výzvu žalovaný odpovedal s tým, že súhlasí s tým, aby vo veci bolo rozhodnuté bez nariadenia pojednávania, ak odvolací súd rozhodne o zamietnutí žaloby a priznaní nároku na náhradu trov konania žalovanému v rozsahu 100 %.

Žalobca v odpovedi na výzvu odvolacieho súdu uviedol, že navrhuje nariadiť pojednávanie vo veci, aby odvolací súd prejednal vec a rozhodol na pojednávaní.

Krajský súd v Prešove ako súd odvolací následne vo veci nariadil pojednávanie na deň 13.12.2022. Pre účely realizácie nariadeného pojednávania bolo zo strany sporových strán doručené súdu ešte upovedomenie o začatí exekúcie a o jej čiastočnom zastavení od súdneho exekútora JUDr. Michala Brožinu v jeho veci sp.zn. 12EX/352/2021, sp.zn. súdu 51Ek/625/2021, ale aj zákazkový list zo 6.4.2021, z ktorého plynú údaje o vrátení predmetného vozidla žalobcom žalovanému.

Krajský súd v Prešove na nariadenom pojednávaní dňa 13.12.2022 poskytol priestor sporovým stranám vyjadriť sa k tým skutočnostiam, ktoré vyplynuli zo záverov rozhodnutia dovolacieho súdu a ktoré sú relevantné pre rozhodnutie predmetnej veci.

Žalovaný zotrval na svojej argumentácii, ktorú oznámil odvolaciemu súdu na jeho výzvu po rozhodnutí dovolacieho súdu. Zdôraznil opätovne tú skutočnosť, že plnenie zo strany žalovaného žalobcovi nebolo realizované dobrovoľne. Po rozhodnutí dovolacieho súdu odpadol právny dôvod na takéto plnenie a žalobca sa v podstate na úkor žalovaného bezdôvodne obohacuje, ak mu nevrátil sumu 22.000,- eur. K skutočnostiam týkajúcim sa jeho návrhov v rámci podaného odvolania prihliadať na servisné, či záručné podmienky uvedené v servisnej knihe, zdôraznil tú skutočnosť, že na žalobcovi bolo, aby preukázal tie skutočnosti, ktoré by mali byť odlišné od tých servisných a záručných podmienok, ktoré žalovaný súdu predložil. Žalovaný zdôrazňoval aj to, že medzi importérom a dílerom (predajcom motorových vozidiel) je vzťah založený na tom, že v príslušnom období sa predkladajú obchodné a záručné podmienky importérom totožné, a preto ak aj boli predložené servisné a záručné podmienky, išlo o podmienky, ktoré sa týkali totožného obdobia, v akom sa žalobcovi žalovaným predávalo predmetné motorové vozidlo. To, čo predložil v súvislosti s podaným odvolaním, nie je podľa jeho názoru novotou, na ktorú by nemal odvolací súd prihliadať.

Žalobca zdôrazňoval procesné zavinenie na predmetnom konaní, ktoré je na strane žalovanej. Podľa jeho názoru súd prvej inštancie pri rozhodovaní o podanej žalobe v tom čase vychádzal zo správne zisteného skutkového stavu a dôležitou ostala len otázka právneho posúdenia. Rozhodne poprel, že by aktuálny stav zodpovedal tomu, že sa žalobca po prijatí sumy 22.000,- eur na úkor žalovaného bezdôvodne obohacuje. Žaloba bola podaná dôvodne a procesné zavinenie na tomto konaní aj po skutočnostiach, ktoré nastali po rozhodnutí dovolacieho súdu, odôvodňujú záver o procesnom zavinení konania na strane žalovanej.

Zástupca žalovaného navrhoval rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť, žalobu zamietnuť a priznať žalovanej strane náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho i dovolacieho konania.

Krajský súd v Prešove po rozhodnutí dovolacieho súdu opätovne ako súd odvolací, príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), po realizácii vyššie uvedených úkonov po rozhodnutí dovolacieho súdu, vrátane realizácie nariadeného pojednávania, opätovne preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a § 380 CSP. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že v zmysle ustanovenia § 455 CSP bol viazaný právnym názorom dovolacieho súdu. V zmysle ustanovenia § 455 CSP je totiž súd, ktorému bola vec vrátená na ďalšie konanie, povinný riadiť sa právnym názorom vysloveným dovolacím súdom v zrušujúcom rozhodnutí. Odvolací súd v konaní nasledujúcom po zrušujúcom rozhodnutí dovolacieho súdu musí rešpektovať v ňom zaujatý právny názor dovolacieho súdu a bezvýhradne sa mu podriaďiť (viď aj uznesenie NS SR 3Cdo/12/2016). Výnimočne, napríklad ak nastala zmena v skutkových zisteniach, ktoré tvorili základ zrušujúceho aj zrušovaného rozhodnutia, alebo zmena právnej úpravy, ku ktorej došlo po zrušovanom rozhodnutí, alebo pred opätovným rozhodnutím odvolacieho súdu alebo ak došlo k zásadnému judikatórному posunu (reflektujúcemu niektoré rozhodnutie Európskeho Súdneho dvora alebo Európskeho súdu pre ľudské práva alebo ústavného súdu alebo najvyššieho súdu) v otázke, ktorá

v čase rozhodovania dovolacieho súdu nebola celkom uspokojivo vyriešená, sa odvolací súd nemusí riadiť kasačnou záväznosťou zrušujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu.

Treba zdôrazniť, že právny záver dovolacieho súdu vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí je pre súdy záväzným, pokiaľ nedošlo po zrušení veci v súdnom konaní k zmene skutkových zistení, ktoré sú odlišné od pôvodných výsledkov dokazovania. Ak dôjde v ďalšom konaní k zmene skutkového základu veci, z ktorého vychádzal odvolací súd, nemôže sa záväznosť jeho právneho názoru uplatniť. V takom prípade je viazanosť názorom dovolacieho súdu obmedzená alebo úplne zaniká.

Tak, ako je už uvedené vyššie, žalobnému návrhu, ktorým žalobca proti žalovanému uplatňoval nároky zo zodpovednosti za vady predanej veci, bolo napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie vyhovené.

Po predchádzajúcom rozhodnutí odvolacieho súdu č.k. 3Cob/46/2020-228 zo dňa 24.9.2020 bola dňa 16.4.2021 zaplatená žalovaným žalobcovi suma 22.000,- eur a podľa predloženého „zákazového listu“, ktorý predložili obe sporové strany v odvolacom konaní, žalobca odovzdal žalovanému predmetné motorové vozidlo. Medzi sporovými stranami tak už nebolo sporným to, že žalovaný žalobcovi plnil kúpnu cenu oproti vráteniu motorového vozidla. Odvolací súd si bol vedomý toho, že pre potreby vstúpenia do procesu modifikácie skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie je potrebné doplniť dokazovanie, pretože ku skutočnostiam, ktoré boli relevantné pre rozhodnutie súdu prvej inštancie, majú význam aj tie skutočnosti, ktoré nastali po predchádzajúcom rozhodnutí odvolacieho súdu. Aj stále použiteľná judikatúra najvyššieho súdu (viď napr. 5Cdo/131/2009) zdôrazňuje to, že predpokladom toho, aby odvolací súd mohol zmeniť napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak má za to, že súd prvej inštancie vychádzal z iných skutkových zistení, než je to potrebné pre rozhodnutie odvolacieho súdu, je opakovanie dokazovania v potrebnom rozsahu odvolacím súdom žiadúce. Podmienkou zmeny rozhodnutia v tomto prípade je teda skutočnosť, že odvolací súd sám opakuje v potrebnom rozsahu dokazovanie, na základe ktorého dospeje ku skutkovému stavu odlišnému od skutkového stavu zisteného prvoinštančným súdom, tvoriaceho podklad pre rozhodnutie v danej veci. Je nepochybné z vykonaného a doplneného dokazovania odvolacím súdom aj to, že plneniu žalovaného – zaplateniu žiadanej ceny a k plneniu žalobcu týkajúceho sa vrátenia motorového vozidla, došlo ešte v čase pred rozhodnutím dovolacieho súdu.

Podľa § 215 ods. 1 CSP súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu. Podľa § 215 ods. 2 CSP skutkový stav sa zisťuje procesným postupom podľa tohto zákona.

Z citovaných ustanovení § 215 ods. 1, 2 CSP vyplýva, že každé súdne rozhodnutie musí mať svoj skutkový a právny základ. Skutkovým základom súdneho rozhodnutia je súhrn skutkových zistení, ku ktorým súd dospel v priebehu konania. Právnym základom súdneho rozhodnutia sú právne závery, ktoré súd vyvodil subsumovaním skutkového základu pod právnu normu.

Podľa § 217 ods. 1 CSP, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania tým nie sú dotknuté.

Z citovaného ustanovenia § 217 ods. 1 CSP plynie záver založený na tom, že pri formulovaní svojho autoritatívneho názoru, ktorý súd vysloví v rozsudku, musí vychádzať zo stavu, ktorý existuje v danom čase. To samozrejme neznamená, že súd bez ďalšieho ignoruje minulé udalosti, deje a stavy, ale tieto skutočnosti zoberie do úvahy (zohľadní ich) jedine za predpokladu, že sú relevantné v čase vyhlásenia rozsudku (t.j. v čase vyhlásenia rozsudku stále trvajú samotné skutočnosti alebo trvajú pre rozhodovanú vec relevantné, priame alebo nepriame následky). Toto pravidlo zároveň znamená, že pre posúdenie zákonnosti a vecnej správnosti rozsudku je určujúci stav objektívne existujúci v čase vyhlásenia rozsudku a prípadné zmeny stavu, ktoré nastanú v budúcnosti, nebudú spätne meniť pohľad na správnosť rozsudku v čase jeho vydania. Toto pravidlo je relevantné aj pre toto

konanie odvolacieho súdu. Aj keď odvolací súd v zásade preskúmava zákonnosť rozhodnutí súdu nižšieho stupňa podľa stavu, ktorý tu bol v čase rozhodovania súdu prvej inštancie, musí napriek tomu rešpektovať zásadu viazanosti súdu stavom v čase vyhlásenia rozsudku (§ 217 ods. 1 CSP). Musí teda zohľadniť všetky skutočnosti významné pre rozhodnutie, ku ktorým došlo od vyhlásenia rozhodnutia súdu prvej inštancie. Súdna prax, na ktorú odvolací súd s poukazom na Čl. 2 ods. 1 Základných princípov CSP poukázal vo výzve adresovanej sporovým stranám, je už jednotná v tom, že ak na základe predchádzajúceho právoplatného a vykonateľného rozsudku súdu, ktorý bol následne zrušený, zaplatil žalovaný žalobcovi prisúdenú čiastku, je potrebné túto skutočnosť zohľadniť pri novom prejednaní veci. Ak bola uplatňovaná pohľadávka zaplatená, odvolací súd vychádzajúc zo stavu existujúceho v čase vyhlásenia jeho rozsudku, nemá inú možnosť ako žalobu zamietnuť, a to aj v tých prípadoch, ak by dospel k záveru, že nárok je opodstatnený. Ak by odvolací súd v rozpore s týmto uvedeným pravidlom priznal svojim novým rozsudkom žalobcovi právo na zaplatenie pohľadávky, ktorá už bola zaplatená, založil by tým neprípustne exekučný titul na jeho opätovné vymáhanie (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR z 25.10.2017 sp.zn. 8Cdo/30/2017, zo dňa 29.3.2018 sp.zn. 2Cdo/195/2017, zo dňa 9.4.2014 sp.zn. 7Cdo/85/2013 alebo aj rozsudok Najvyššieho súdu ČR 28Cdo/661/2013 zo dňa 6.8.2013). Z podobných záverov vychádza aj nález Ústavného súdu SR II.ÚS 18/2016-78 z 9.2.2017.

Za takéhoto stavu odvolaciemu súdu neostala iná možnosť len prijať záver o tom, že žalobe nemožno už vyhovieť.

Pre záver o zamietnutí žaloby postačujú skutočnosti, ktoré vyplynuli z nepochybne zisteného stavu o tom, že pohľadávka, ktorá bola predmetom tohto konania po predchádzajúcom rozhodnutí odvolacieho súdu, bola žalovaným splnená. Z dvoch alternatívne žiadaných nárokov vyplývajúcich zo zodpovednosti za vady predanej veci bol splnený ten, ktorým sa žiadalo zaplatenie sumy zodpovedajúcej vráteniu kúpnej ceny oproti vráteniu motorového vozidla. Rešpektujúc náležitosti písomného vyhotovenia rozsudku tak, ako vyplývajú aj pre rozsudok odvolacieho súdu z aplikácie ustanovenia § 220 ods. 2 CSP (s použitím ust. § 378 ods. 1 CSP) odvolací súd poukazuje na to, že už len skutočnosti o nepochybne realizovanom plnení viedli aj pri rešpektovaní konštatovaných záverov z judikatúry súdov k tomu, že postačuje pre zdôvodnenie rozhodnutia o zmene rozsudku súdu prvej inštancie uvedené zistenie o zaplatení nárokov po predchádzajúcom rozhodnutí odvolacieho súdu. Judikatúra ESLP zdôrazňuje, že povinnosťou súdu je podľa okolností veci dať odpoveď na rozhodujúce argumenty. Nie je povinnosťou súdu vyporiadať sa so všetkými argumentami sporových strán, ale len s tými, ktoré môžu mať vplyv na samotné rozhodnutie. Za súčasného stavu niet preto relevantného dôvodu pre účely rozhodovania vo veci samej zaujímať stanovisko k opodstatnenosti, či neopodstatnenosti podanej žaloby. Určujúcim je len to, že pohľadávka, ktorú žalobca uplatňoval žalobou s eventúalnym petítom bola po predchádzajúcom rozhodnutí súdu splnená. Procesný poriadok nedáva priestor pre to, aby súd vo výroku rozhodnutia konštatoval to, že či nárok bol uplatňovaný opodstatnene alebo pre uplatňovanie takéhoto nároku neexistovali procesné a najmä hmotnoprávne podmienky. Vo výroku tohto rozhodnutia odvolacieho súdu odvolací súd vyslovil ako rozhodol a z odôvodnenia musí vyplynúť prečo tak rozhodol. Odvolací súd dôvod, pre ktorý zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a žalobu zamietol pomenoval práve zo skutkových okolností, ktoré vyplynuli v priebehu tohto odvolacieho konania po zrušení predchádzajúceho rozsudku dovolacím súdom.

V prejednávanej veci nastala typická situácia riešená už v judikatúre súdnych autorít (všeobecných súdov SR i Ústavného súdu SR), preto za takéhoto stavu má odvolací súd možnosť v odôvodnení tohto rozsudku jednoducho odkázať na ustálenú rozhodovaciu prax. Takúto možnosť aj odvolací súd v predmetnej veci využíva a na ustálenú rozhodovaciu prax, ktorú dal na vedomie aj sporovým stranám vo výzvach adresovaných pred realizáciou odvolacieho pojednávania, odkazuje.

Predchádzajúce rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie, malo charakter deklaratórneho rozhodnutia. Zrušenie právoplatného rozhodnutia deklaratórnej povahy nezakladá bez ďalšieho právo strany v konaní na vrátenie poskytnutého plnenia, pretože rozhodujúce je, či právny dôvod plnenia spočíval na reálne existujúcom hmotnoprávnom základe. Zrušenie

právoplatného rozsudku by založilo samo o sebe právo na vydanie bezdôvodného obohatenia iba v prípade právoplatného rozsudku majúceho konštitutívne účinky (nález ÚS SR II.ÚS 18/2016-78).

Predmetom tohto konania nie je posudzovanie prípadného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. Nie je teda potrebné v dôvodoch tohto rozhodnutia dať odpoveď na to, či žalovaným realizované plnenie spočívalo na reálne existujúcom hmotnoprávnom základe. Relevantným pre toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo to, že pohľadávka, ktorá bola predmetom žaloby, po predchádzajúcom rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré bolo následne zrušené dovolacím súdom, bola splnená. Na toto odvolací súd prihladal pri aplikácii ustanovenia § 217 ods. 1 CSP.

Po uvedených záveroch neostávalo odvolaciemu súdu nič iné, len rozhodnutie súdu prvej inštancie pri postupe podľa § 388 CSP zmeniť a žalobný návrh uplatňujúci nároky zo zodpovednosti za vady predaného motorového vozidla zamietnuť.

Podľa § 396 ods. 2 CSP, ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

Odvolací súd, ktorý privodil zmeňujúce rozhodnutie vo vzťahu k rozhodnutiu súdu prvej inštancie mal teda povinnosť rozhodnúť aj o nároku na náhradu trov celého konania.

Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Zásada úspechu v spore sa premieťa v citovanom ustanovení § 255 ods. 1 CSP ako esenciálne kritérium priznania náhrady trov konania. „Úspech vo veci“ súd vždy skúma čo do právneho základu a čo výšky priznaného nároku. Zásada úspechu vo veci (zásada zodpovednosti za výsledok sporu), charakteristická pre sporové konania, sa uplatní tak, že neúspešná strana je povinná nahradiť v spore úspešnej strane trovy konania, ktoré úspešnej strane vznikli. Procesný úspech sa určuje vo vzťahu k predmetu sporu úspechom (t.j. víťazstvom) v spore. Plný úspech v spore sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku, ktorým sa rozhodlo vo veci samej. Civilný sporový poriadok už aktuálne neobsahuje ustanovenie obdobné § 143 O.s.p., ktoré umožňovalo priznať trovy konania úplne v rozpore so zásadou úspechu vo veci, pretože namiesto toho, aby bola priznaná náhrada trov konania úspešnému žalobcovi podľa § 142 O.s.p., mohol byť tento zaviazaný nahradiť trovy konania neúspešnému žalovanému. Podľa právnej teórie aplikácia ustanovenia § 143 O.s.p. vzhľadom na hmotnoprávnu úpravu prichádzala do úvahy len ojedinele a toto ustanovenie sa v súdnej praxi za ostatné roky takmer neuplatňovalo (viď Civilný sporový poriadok, prvé vydanie, 2016, Števček, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič, C.H.Beck, 2016, strana 923 až 932).

Porovnávajúc to, čo žalobca žalobou uplatňoval a výsledok tohto konania pojatý do rozhodnutia o podanej žalobe, svedčí to záveru o tom, že úspešným v tomto konaní bol žalovaný. Žalobcov neúspech s uplatňovanou žalobou súvisel s tým, že žalovaný mu po predchádzajúcom rozhodnutí odvolacieho súdu žalovanú pohľadávku plnil. Žalobca na toto plnenie nereagoval procesným úkonom, ktorým by nežiadal súd už rozhodovať o podanej žalobe. Ak bol žalobný návrh zamietnutý pri aplikácii ustanovenia § 255 ods. 1 CSP, procesným výsledkom (víťazstvom) v tomto konaní je úspech žalovanej strany.

Žalovaná strana podľa predchádzajúcich záverov vyplývajúcich z aplikácie ustanovenia § 255 ods. 1 CSP má právo na náhradu trov konania (na základe zásady úspechu v konaní). Z ustanovenia § 257 CSP však vyplýva moderačné oprávnenie súdu, podľa ktorého výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Uvedené ustanovenie teda predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok, či od zásady zodpovednosti za zavinenie, ktoré sa aplikuje pri zastavení konania (viď § 256 ods. 1 CSP). Súd výnimočne neprizná náhradu trov

konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Znamená to, že súd nemusí zaviazať neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, resp. nemusí zaviazať stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojim zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane. Dôvody hodné osobitného zreteľa ani výnimočné okolnosti zákon bližšie nešpecifikuje. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnu prax. Už dnes ustálená judikatúra (napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2MCdo/17/2009, sp.zn. 5Cdo/67/2010, či sp.zn. 3MCdo/46/2012) judikuje to, že ustanovenie § 257 CSP nezakladá voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale dáva súdu možnosť, či povinnosť skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Aj odvolací súd v predmetnej veci vychádza z toho, že toto ustanovenie nie je možné interpretovať tak, že je aplikovateľné kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. Strane, ktorá mala vo veci úspech nemožno nepriznať náhradu trov podľa výnimočného ustanovenia len na základe všeobecného záveru hodnotiaceho dopad rozhodnutia o určitom druhu nároku.

V predmetnej veci, ktorá sa viedla na súde prvej inštancie od 18.3.2016, žalobca ako kupujúci uplatňoval nároky zo zodpovednosti za vady predanej veci. Po predchádzajúcom rozhodnutí odvolacieho súdu nároky žalobcu boli žalovaným uspokojené oproti vydaniu motorového vozidla. Skutkové okolnosti, ktoré privodili záver súdu prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí, mali oporu vo vykonanom dokazovaní. Ani odvolací súd v rámci posudzovania skutočností relevantných pre rozhodnutie o náhrade trov konania nemá pochybnosti o existencii tých vád, ktoré sa týkali nadmerného hluku a nadmerných vibrácií. K právnomu posúdeniu týchto nárokov sa žiada uviesť nasledovné:

Úprava nárokov z faktických vád tovaru, na ktoré sa vzťahuje záruka za akosť a z právnych vád tovaru Obchodný zákonník sústredil v ustanoveniach pod spoločným názvom „Nároky z vád tovaru“ v §§ 436 až 441.

Nároky z vád tovaru sa môžu líšiť podľa toho, či ide o zákonom určené nároky na základe dispozitívnej zákonnej (a zmluvne v tomto smere nemodifikovanej) zodpovednosti za vady alebo či nároky zo zákonnej zodpovednosti za vady zmluvnej strany svojím dojednaním rozšírili alebo obmedzili, alebo či ide o dobrovoľnou, záručnou dobou obmedzené (zákonom stanovené alebo zmluvne modifikované) nároky zo záruky na určité vlastnosti tovaru.

Reklamácia vád v zákonom stanovených lehotách je predpokladom uplatnenia nárokov z vád tovaru u predávajúceho, a to ako uvádza v zákonnej zodpovednosti, tak aj u vád, na ktoré sa vzťahuje záruka (porovnaj § 432 a § 435 Obchodného zákonníka). To platí ale len v prípade, že si strany nedohodli niečo iné.

Podporná právna úprava reklamačných nárokov tieto nároky stanovuje a odlišuje na základe toho, či zmluva bola dodaním vadného tovaru porušená podstatným alebo nepodstatným spôsobom (§§ 340 ods. 2, 436 až 437 Obchodného zákonníka). Podstatné porušenie povinností podľa § 345 ods. 2 Obchodného zákonníka predpokladá buď preukázanú vedomosť predávajúceho v podstatnom charaktere porušenia zmluvy alebo ak možno takéto porušenie za podstatné rozumne považovať. Pre posúdenie podstatnosti, či nepodstatnosti porušenia zmluvy, je nevyhnutne použiť funkčné hľadisko a skúmať, či predmet plnenia je použiteľný k určenému alebo k obvyklému účelu (§ 420 ods. 2 Obchodného zákonníka). Pri pochybnostiach sa porušenie zmluvy považuje za nepodstatné (§ 345 ods. 2 Obchodného zákonníka in fine).

Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie v tom, že pri zistených vadách išlo o podstatné porušenie zmluvy. Nadmerný hluk a nadmerné vibrácie sú takými vadami, ktoré bránia riadnemu používaniu motorového vozidla na určený a obvyklý účel. Pri podstatnom porušení povinností má kupujúci voľbu zo štyroch nárokov tak, ako sú uvedené v ustanovení § 436 ods. 1 písm. a), b), c), d) Obchodného zákonníka, medzi ktoré patrí aj právo na odstúpenie od zmluvy. Právo na požadovanie

dodania náhradného tovaru je upravené v ustanovení § 436 ods. 2 Obchodného zákonníka. V liste z 8.6.2015, ktorý súd prvej inštancie vyhodnotil ako nedostatočne určitý, je podľa názoru odvolacieho súdu uplatnený nárok na dodanie náhradného tovaru s tým, že ak tejto požiadavke nebude vyhovie, žalobca ako kupujúci od zmluvy odstupuje. Odvolací súd sa preto nestotožňuje so súdom prvej inštancie, ktorý zrejme len omylom formuloval právnu kvalifikáciu s odkazom na aplikáciu ustanovenia „§ 436 ods. 1 písm. c)“, ktorý upravuje právo na primeranú zľavu z kúpnej ceny. Podľa názoru odvolacieho súdu išlo len o vadné uvedenie ustanovenia, ktoré je spojené s inými nárokmi kupujúceho pri dodaní tovaru s vadami, ktoré sú porušením zmluvy podstatným spôsobom. Žalobca tak dôvodne tieto nároky súvisiace aj s odstúpením od zmluvy uplatnil a ak došlo následne k plneniu žalovaného spočívajúceho v zaplatení kúpnej ceny oproti vráteniu motorového vozidla, došlo tak k účinkom uvedeným v ustanovení § 349 ods. 1 Obchodného zákonníka v spojení s ustanovením § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka. Ak, tak ako je už uvedené vyššie, došlo k plneniu, ktorým sa naplnila realizácia ustanovenia § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka, odvolací súd je toho názoru, že na tieto skutočnosti treba brať zreteľ aj pri rozhodovaní o náhrade trov v konaní. Priznanie náhrady trov konania žalovanému ako úspešnému v tomto konaní by bolo z tohto hľadiska podľa záverov odvolacieho súdu nespravodlivým a neprímerane tvrdým vo vzťahu k žalobcovi. Za takéhoto stavu, aj keď procesný výsledok tohto konania by v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 CSP zakladal nárok na náhradu trov konania žalovanej strane, odvolací súd tieto skutočnosti mal na zreteli ako dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré pri aplikácii ustanovenia § 257 CSP výnimočne viedli k nepriznaniu náhrady trov ani žalovanému, ktorý by inak na náhradu trov konania podľa zásad úspechu mal. Žalobcovi nárok na náhradu trov konania ako neúspešnému v konaní nemohol byť priznaný (viď vyššie uvedené ustanovenie § 255 ods. 1 CSP). Preto odvolací súd sporovým stranám nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Uvedené rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).